

Рим министрлерінің конференциясының III қосымшасы

ЕЖББК-да жоғары білім беру жүйесінде білім беру мен оқытуды жақсарту бойынша ұлттық/мемлекеттік деңгейдегі қолдау/іс-қимыл жөніндегі ұсынымдар

Білім беру және оқыту бойынша BFUG 2 консультативтік тобы (Advisory Group 2) дайындаған.

2018 жылғы Париждегі Министрлер коммюникесінде Министрлер келесі "ЕЖББК-ның тағы бір ерекшелігі ретінде оқыту мен оқытудың инновациялық тәжірибесіндегі ынтымақтастық" деп қосты.

Осы мақсатта Министр мен ұлттық билік органдарына еуропалық жоғары білім беру жүйелері шеңберінде және олардың арасындағы ынтымақтастық пен серіктестікті нығайтуға бағытталған іс-қимылдар үшін осы ұсынымдар ұсынылады.

Ұсыныстар ЕЖББК - ның негізгі құндылықтарын толығымен сақтайды, олардың соңғысы 2018 жылғы 24-25 мамырдағы Париж коммюникесінде тұжырымдалған және төменде келтірілген: "ЕЖББК-ның негізі академиялық еркіндік пен адалдық, институционалдық автономия, студенттер мен қызметкерлердің жоғары білім беруді басқаруға қатысуы және жоғары білім үшін қоғамдық жауапкершілік".

Ковид-19 Денсаулық дағдарысының контексті топтың бірқатар аспектілері бойынша ұсыныстарының маңыздылығын одан әрі көрсетеді. Педагогикалық инновациялардың қажеттілігіне және онлайн білім беруді және ашық білім беру ресурстарын одан әрі дамытуға, сондай-ақ білім беру зерттеулері мен оқыту арасындағы байланысты нығайтуға қатысты мәселелер ерекше өзекті болып табылады.

Төменде келтірілген ұсыныстар оқушыға бағытталған оқыту қажеттілігі, оқытуды жетілдіру және барлық мүдделі тараптардың қатысуымен ұлттық және халықаралық диалогтың жалпыға бірдей маңыздылығы төңірегінде құрылады. Бұл үш тақырып бір-бірімен байланысты және бірдей маңызды.

Нұсқаулар сонымен қатар Болоньяның қол жеткізілген оқу нәтижелерін және онымен байланысты жұмыс жүктемесін, сондай-ақ Болоньяның басқа да негізгі міндеттемелерін анықтау үшін Болонья құралдарын, әсіресе ECTS күшейтудің шешуші маңыздылығын көрсетеді. Жоғары білімге жауапты мемлекеттік органдар тиісті міндеттемелерді өз мойнына алуы керек:

1. Студенттік орталықтандырылған оқытуды шындыққа айналдыру:

- жоғары оқу орындарына оқушылардың, оқытушылардың, сондай-ақ тиісті сыртқы мүдделі тараптардың қатысуымен инновациялар бойынша құрылымдық диалогты бастау немесе қолдау және білім алу мен оқытуды жетілдіру жөніндегі күш-жігерінде қолдау көрсету. Қарастырылып отырған мәселелерге оқу бағдарламаларын әзірлеу, оқыту нәтижелері, бағалау және қоғамның ағымдағы және болашақ мәселелерін шешу үшін қажетті дағдыларға тиісті назар аудара отырып, сапаны қамтамасыз ету кіруі керек;

- тәртіптік курстар шеңберінде жұмсақ дағдыларды, сондай-ақ ХХІ ғасырдың ағартылған азаматына күрделі әлемнің проблемаларын түсініп, басқа адамдар мен қоршаған ортаны құрметтеу үшін қажетті дағдыларды дамытуға жәрдемдесу;

- белсенді әдістерге ерекше назар аудара отырып, оқу мен оқыту сапасын арттыруға жәрдемдесу мақсатында трансшекаралық озық тәжірибе алмасуды ынталандыру жолдарын зерделеу;

- қаржыландыру тұрғысынан да, реттеу тұрғысынан да қолайлы орта құру, бұл жоғары оқу орындарына білім беруді әр түрлі типтегі оқушылардың (өмір бойы оқитын білім алушылар, толық емес жұмыс күні оқитын оқушылар, аз қамтылған және қолайсыз топтардағы оқушылар) қажеттіліктеріне бейімдеуге, сондай-ақ теңдік пен инклюзивтілік мәдениетін қалыптастыруға мүмкіндік береді. Бұл институционалдық және ұлттық деңгейлерде, сондай-ақ ЕЖББК -да оқытудың икемді жолдарын (соның ішінде микрокредиттерді) құруды және бұл үшін цифрлық ұсынатын мүмкіндіктерді зерттеуді қамтиды;

- ашық білім беру және ашық білім беру ресурстарын пайдалану саласындағы ұлттық және институционалдық стратегиялар мен тәсілдерді әзірлеу мен жүзеге асыруды көтермелеу және қолдау;

- студенттерді мобильді болуға ынталандыру және алдын-ала белгіленген университеттік келісімдермен шектелмейді.

2. Оқытуды үздіксіз жетілдіруге ықпал ету:

- өз міндеттерін орындауда көмек көрсетуге немесе оқытуға жауапты ғалымдарды да, қызметкерлерді де қамтитын білім беру топтарын құруға жәрдемдесу (институционалдық және/немесе ведомствоаралық топтар);

- жоғары оқу орындарына оқытушылардың біліктілігін арттыруда және (трансшекаралық) озық тәжірибе алмасуда қолдау көрсету. Қызметкерлердің біліктілігін ведомствоаралық арттыру және бірлескен Ұлттық құрылымдарды құру шаралары CPD (үздіксіз кәсіби даму) арттыру жолдары ретінде қарастырылуы мүмкін;

- жоғары оқу орындарына институционалдық және ұлттық деңгейде орнықты және

түрлендіру үшін қолайлы орта, әсіресе цифрлық, сапалы білім алу және оқыту. Мұндай орта оқытуға жауапты қызметкерлермен ынтымақтастықта құрылуы керек және лайықты еңбек жағдайлары мен реттелетін жұмыс жүктемесі, сондай-ақ қызметінде мерзімсіз болу үшін тартымды мүмкіндіктері бар шеңберді қамтуы керек;

- жоғары оқу орындарымен ынтымақтастықта қамтамасыз ету (оқытуға жауапты барлық адамдар қатысады деп күтілуде) оқытуға және ғылыми зерттеулерге құрмет паритетін қамтамасыз етуге бағытталған құрылымдық шаралар. Қажет болған жағдайда академиялық мансапта оқытуды жақсы тануды қамтамасыз ету үшін академиялық мансап схемаларын қайта қарау керек;

- жоғары оқу орындарымен бірлесе отырып, оқытудың жаңа және инновациялық әдістерін енгізуге жәрдемдесу жолдарын зерделеу, басқа да инновациялық тәсілдермен қатар, ғылыми зерттеулер негізінде оқыту мен оқытуға, оқыту аналитикасын тиісті түрде пайдалануға және ашық білім беруге ерекше

назар аудару.

3. Білім алу мен оқытудың тиімділігін арттыру үшін жоғары оқу орындары мен жүйелердің әлеуетін нығайту:

- жоғары білім беру саласындағы ұлттық стратегиялар мен тәсілдер шеңберінде білім алу мен оқытуды жетілдіру. Мұндай стратегиялар мен тәсілдерді әзірлеу және жүзеге асыру жоғары оқу орындарымен және білім алу мен оқытумен айналысатын қоғамдастықтағы басқа да мүдделі тараптармен құрылымдық және тұрақты диалог үшін негіз болуы керек;

- білім беру саласындағы эмпирикалық зерттеулер, жобалар мен пилоттық жобалар арқылы ұлттық және институционалдық деңгейлерде білім алу және оқыту саласындағы стратегиялық даму мен инновациялық әлеуетті қолдау, сондай-ақ деректердің құпиялылығын сақтау кезінде білім туралы деректерді жинау және пайдалану;

- трансшекаралық озық тәжірибені ұлттық деңгейде және ЕЖББК шеңберінде, мысалы, алмасу және ынтымақтастық платформаларымен ынталандыру және қолдау жолдарын зерттеу;

- тиісті және тұрақты қаржы мен ресурстарын бөлу, сондай-ақ жоғары оқу орындары инновациялық және жоғары сапалы білім алу мен оқыту ортасын құра алатындай етіп, қажет болған жағдайда қойылған мақсаттарға жауап беретін нормативтік негіздерді қабылдау.

Болон процесінің бақылау тобы (BFUG), оның келесі жұмыс жоспарында ЕЖББК-да бірлескен прогреске қол жеткізу мақсатында білім алу және оқыту бойынша ұсыныстарды іске асыруды қолдауды, сондай-ақ 2023 жылғы Болон процесінің іске асырылуы туралы есеп шеңберінде нәтижелер туралы есеп беруді ұсынады.